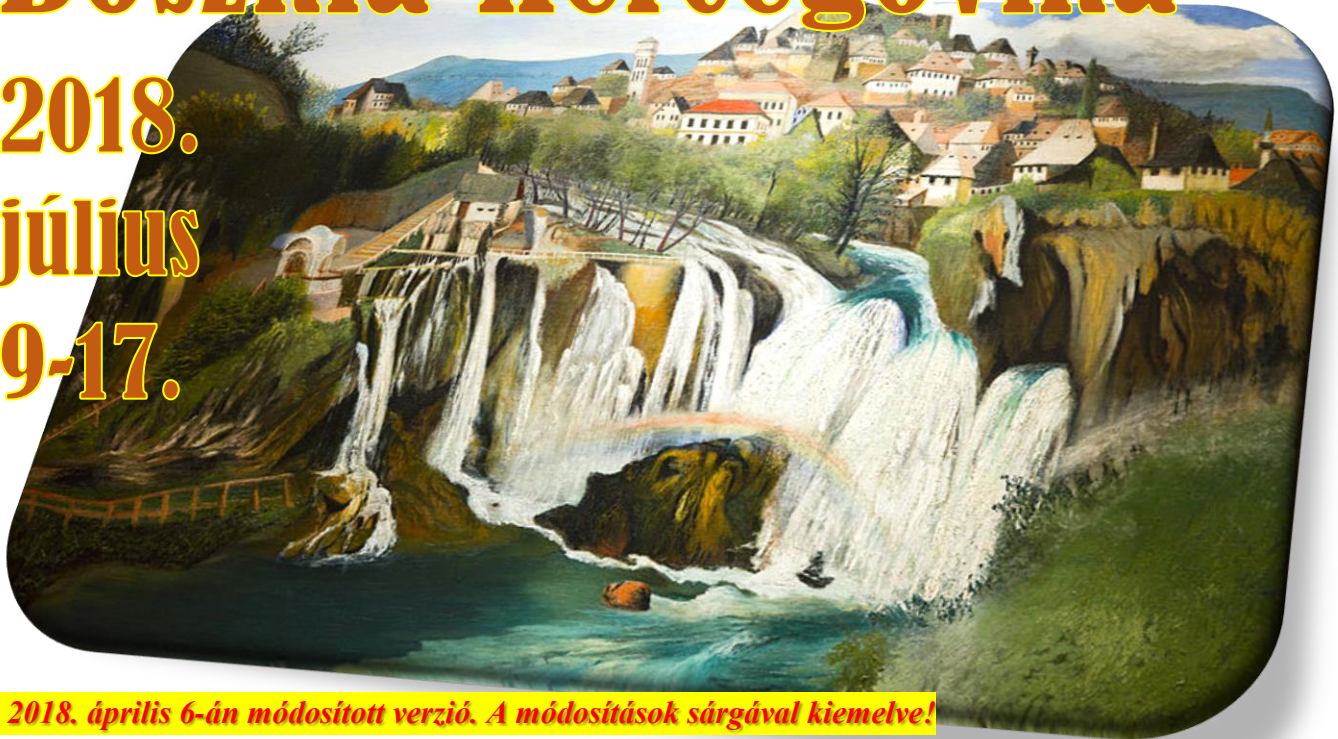

Bosznia-Hercegovina

2018.
július
9-17.

2018. április 6-án módosított verzió. A módosítások sárgával kiemelve!

Indulás: találkozunk 2018. július 9-én, hétfőn kora reggel Esztergomban, a ferences gimnázium udvarán 4:45-kor, indulás 5:00-kor. További felszállási lehetőség Kleofás testvérrel való egyeztetés után a 10-es úton, Budapesten és az M6-os autópályán.

Érkezés: 2018. július 17-én, kedden a késő esti órákban Esztergomba

Szállás: 1-3. éjszaka: Szarajevóban, az Apartman Kubatban

4. éjszaka: Tjentištében, az Apartmani Košutába

5-8. éjszaka: Međugorjében, a Guesthouse Socében

Utazás: az Andy Trans különbuszával

Költségek: 45.000 HUF + 125 EUR

ez tartalmazza: az utazás, a szállások, a közös programok költségeit (lásd: programterv)

nem tartalmazza: az étkezést és a biztosítást (ezt mindenki igényei szerint kötheti meg magának)

Jelentkezési határidő: folyamatos **(Még 2 szabad hely van!!)**

Jelentkezni lehet: **Zarándy Kleofás testvérnél** (zg.kleofas@gmail.com, +36203349176) a <https://goo.gl/forms/FemaKdbiFniOJSEL2> internetes jelentkezési lap kitöltésével és 20.000 HUF előleg befizetésével. (A kettő együtt teszi érvényessé a jelentkezést!)

Az útiköltség fennmaradó részét – akár több részletben is – legkésőbb 2018. június 15-ig (tanév vége) kell befizetni!

Útiokmányok: Bosznia-Hercegovinát az EU-tag Horvátországon keresztül fogjuk megközelíteni és elhagyni. Bosznia-Hercegovinába a magyar állampolgárok érvényes útlevelemmel vagy személyi igazolvánnyal léphetnek be, melynek a tervezett távozástól számítva még 90 napig (esetünkben 2018. október 15-ig) érvényesnek kell lennie.

Kiskorúak utazása: Bosznia-Hercegovinába a 14 éven felüliek önállóan, kíséret nélkül is beutazhatnak, ezért esetükben külön meghatalmazás nem szükséges. Az ennél fiatalabbaknak azonban – amennyiben nem valamely szülőjükkel utaznak – közjegyző által hitelesített meghatalmazás szükséges. Ebben az esetben vegyék fel a kapcsolatot személyesen Kleofás testvérrel!

Biztosítás: Bár nem sokat fogunk időzni Horvátországban, de érdemes (kiváltani és) elhozni az ún. **Európai Egészségbiztosítási Kártyát**, ami az Európai Unió területén a más EU-s tagállamok állampolgárai számára nyújt egészségügyi ellátást a helyiekkel azonos feltételek mellett. Egy ugyanilyen ilyen szerződés van érvényben Magyarország és Bosznia-Hercegovina között, mely szerint a két ország állampolgárai a másik országban a hazai társadalombiztosításuk terhére vehetik igénybe a helyi egészségügyi ellátásokat az ott érvényes szabályokkal megegyezően. Ehhez a **HU/BH 111** jelű nyomtatványt kell itthon kiváltani, majd magunkkal vinni az utazásra. Mindkét dokumentum kiállítása ingyenes! Részletek:

- http://www.oep.hu/felso_menu/lakossagnak/ellatas_kulfoldon/az_europai_egeszsegbiztositasi_kartya/eu_kartya.html
- http://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/ellatas_kulfoldon/ellatas_az_eun_kivul/egeszseguji_ellatasok_igenybeve_tele_boszniaban

Aki ezen felül is szeretne biztosítást kötni, az megteheti egyénileg, valamint lehetőség van a Magyarok Nagyszombatja Ferences Rendtartomány és az Európai Utazási Biztosító közti szerződés alapján a rendtartomány programjai számára elérhető kedvezményes biztosítás vásárlására. Ennek ára a 9 napos programra kb. 3000 HUF lesz. Kérésre emailben elküldöm a részletes

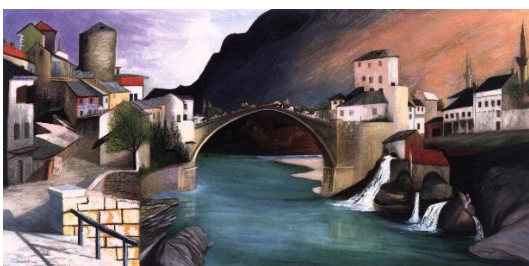
tájékoztatót. Aki ezt igényelni szeretné, az ezt jelezze az internetes jelentkezési lapon, de legkésőbb 2018. április 30-ig. *Ez nem része az utazás részvételi díjának, tehát aki kéri, az április végéig külön fizesse be ennek az árát!*

Költőpénz, vásárlás: Bosznia-Hercegovina hivatalos pénzneme a *konvertibilis marka* (km, BAM), melynek árfolyama az euróhoz van rögzítve: 2 BAM = 1 EUR (a pontos, hivatalos váltószám: 1,95583). Konvertibilis márkát egy-két budapesti pénzváltót leszámítva Magyarországon nehéz beszerezni, ezért költőpénzként eurót érdemes magunkkal hozni, amit kint már könnyen be tudunk váltani a helyi pénzre.

Öltözködés: Bosznia-Hercegovina földrajzi elhelyezkedéséből adódóan számolni lehet a Magyarországon megszokottnál nagyobb hősséggel is. A nap elleni védelem miatt kötelező sapkát/kalapot és naptejet hozni!! Valószínűleg lesz lehetőségünk fürdeni tavakban, ezért javasolt fürdőruhát is csomagolni. Utunk során több alkalommal is fel fogunk keresni katolikus és ortodox templomokat, valamint mecseteket is, ahol szabályozhatják, hogy milyen ruhával lehet belépni, ezért ezekre a napokra érdemes könnyű, vékony hosszúnadrágot (vagy szoknyát) és nem ujjatlan felsőt is csomagolni, a nők fejkendőt is hozzanak a mecsetekbe.

Amit föltétlen hozzál magaddal:

- elegendő ruha (egyebek mellett esőkabát, fürdőruha, törülköző)
- fürdőpapucs, kényelmes túracipő és szandál
- tisztasági felszerelés + napolaj, kézfertőtlenítő
- érvényes útlevelel vagy személyi igazolvány
- élelmiszer, kulacs
- költőpénz az egyéni étkezésekhez

Programterv:

július 9. (H): Reggel 4:45-kor találkozunk Esztergomban, a Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium udvarán, ahonnan legkésőbb 5:00-kor el fogunk indulni. Innen Budapest érintésével már egyenesen a horvát határ felé vesszük az irányt. Felszállási lehetőség előzetes egyeztetés után Budapesten és az M6 autópálya benzinkútjainál. Két határátlépés után Horvátországon keresztül érkezünk meg Bosznia-Hercegovinába. Itt az első nagyobb településen meg fogunk állni pénzt váltani. A késő délutáni órákban érkezünk meg **Visoko** városába, mely az egykori Bosnyák Királyság fővárosa volt. Jelenleg az állítólag 34.000 éves állítólag piramisok miatt érkeznek ide a turisták. Az állítólag nyolc darab itt található piramisból (ezek valójában dombok) csak egy hasonlít egyáltalán valamiféle piramisra, a többi nem. A botcsinálta régésznek (Semir Osmanagić) ezen felül is vannak olyan állításai, melyeket nemigen tud kellő tudományossággal bizonyítani. Persze téziseit azért sokan átveszik, például vannak olyan magyar „tudósok”, akik szerint éppen a piramisok bizonyítják, hogy a hunmagyarok már 34.000 éve itt vannak. Mindesetre a táj szép, ezért az „archeológiai területen” tenni fogunk egy rövid sétát. Innen a **Szarajevó** határában lévő szállásunkra megyünk.

július 10. (K): Reggel Bosznia nyugati felébe indulunk. Első állomásunk **Jajce** lesz, ahol a Csontváry által is megfestett vízesés megtekintése után rövid városnéző sétára indulunk, ahol a fellegvárban megtekintjük az ókori Mitrász- és a középkori Szent Lukács-templom romjait. Ezután a közeli Pliva-tóhoz megyünk, ahol megtekintjük az apró vízimalmokat, és ha lehetőség lesz rá, csobbanhatunk is egyet a friss vízben. Visszafelé megállunk **Travnik** városában, ahol megtekintjük többek között a középkori várat, a Tarka Mecsetet és a vezírek türbéit. Éjszaka a már megismert szálláson.

július 11. (Sze): Ezt a napot **Szarajevó** felfedezésével töltjük. Elsőként az Igman-hegy oldalában található elhagyott síugrósáncokhoz megyünk, melyeket az 1984-es téli olimpiára építettek, azonban az elmúlt évtizedekben már az enyészet vette át a hatalmat felettük. Következő állomásunk a közeli butmiri Alagút Múzeum lesz. A délszláv háború idején Sarajevó ostroma több mint 3 éven át tartott, ez a modern háborúskodás történetének mindeztidáig leghosszabb ostroma. Ekkor történt, hogy egy sarajevói garázból egy közel egy kilométeres alagutat fúrtak a hegyek irányába (ami nem volt a szerbek ellenőrzése alatt), és ezen keresztül biztosították az ellátást és a kijárást. Ezután felkeressük a közelben található felhagyott olimpiai bobszín pályát is. Innen már a belvárosba megyünk. A város etnikai és vallási sokszínűségét jelzi, hogy a világon egyedül itt található egymás közvetlen közelében zsinagóga, mecset, valamint katolikus és ortodox templom is. A törökök által alapított város képén sokat alakított az Osztrák-Magyar Monarchiában töltött néhány évtized a századfordulón. A fenti nevezetességek megtekintése mellett sétálunk még egyet a Miljacka-folyó partján, átmegyünk a Latin-hídon (ahol lelőtték Ferenc Ferdinándot), majd betérünk a sarajevói bazárba, a Baščaršijába, ami a keleti bazárok hangulatába visz minket, és ahol minden kapható. A nap programjából semmiképpen sem maradhat ki egy jó čevapčića sem – mert bár a Balkánon (Horvátországtól kezdve Szerbián és Macedónián át Montenegróig) bárhol nagyon jó čevapokat lehet enni, de abban mindenki egyet ért, hogy a legjobb čevapčića az Sarajevóban kapható... Szállás az előző helyünkön.

július 12. (Cs): Ma elhagyjuk eddigi szállásunkat és Boszniát, és az államalakulat déli részébe, Hercegovinába utazunk, ám a mai állomásaink a Bosznia-Hercegovinához tartozó Szerb Köztársaság (ez egy tagállam, és nem azonos a szomszédos Szerbiával) területén lesznek. Elsőként **Višegradba** látogatunk, ahol először a város fő nevezetességét, Szokoli Mehmed pasa hídját nézzük meg, aminek **Ivo Andrić** bosnyák-jugoszláv író állított emléket a *Híd a Drinán* című Nobel-díjas regényében. Szokoli Mehmet pasa egyébként a közelben született bosnyák keresztény családban, és *devsirmeként* (gyerekadó, véradó) került már egészen fiatalon a janicsárok közé. Mikor nagyvezír lett, szülőföldje iránti hálából építtette a hidat a városban. Ezután fölsétálunk a város fölötti dombra, ahonnan Pazar kilátás nyílik a Drina völgyére. Ezután a folyóvölgyet már egészen közelről, egy hajókirándulás keretében ismerjük meg jobban. **Innen a Sutjeska Nemzeti Parkban található szállásunkra megyünk Tjentišćebe.**

július 13. (P): Délelőtti programunk a **Sutjeska Nemzeti Parkban** lesz, ahol egy rövid túrát fogunk tenni a festői környezetben. Innen az ország legdélebbi csücskébe, **Trebinjébe** megyünk. Itt az Arslanagić-híd, az óváros és a Tvrdoš-i kolostor tarthat számot az érdeklődésünkre. A hangulatos kisvárosban még andalogni és vacsorázni egyet, majd a következő szállásunkra, Međugorjéba indulunk.

július 14. (Szo): Elsőként Bosznia-Hercegovina legfestőibb falujába, **Počiteljbe** látogatunk. A Neretva völgyében kialakult karsztamfiteátrum egyedülálló természeti környezetet biztosít ennek a kis településnek, melynek várát még Mátyás király építtette 1465-től, de sajnos pár éven belül a török elfoglalta. A vár megmásítása után visszaereszkezdünk a faluba, ahol a mecset és a medresz megtekintését követően megihatunk egy finom kávét is.

Innen **Tihaljinába** megyünk, ahol a katolikus templomba betérve megtekintjük azt a Mária-szobrot, amit tévesen a međugorjei Szűzanyának tartanak, és szinte minden templomban található belőle egy poszter. A valóságban sokkal kevésbé giccses, mint a tárgyú reprodukciókon... Mai napunk utolsó állomása a **Kravica-vízesés** lesz. A festői környezetben pihenhetünk, sétálhatunk, fürödhethetünk és természetesen élvezhetjük a balkáni gasztronómia remekét. A mai nap programjának rövidege miatt hamar érünk vissza a szállásunkra. Az estét egyénileg vagy csoportosan Međugorje fölfedezésével tölthetjük.

július 15. (V): Ezen a napon az első állomásunk **Blagaj** lesz, ahol megtekintjük a híres tekkét, vagyis derviskolostort. Az iszlám

kegyhely Európa egyik legbővizűbb forrása fölé épült, melynek vízhozama több mint 700 liter másodpercenként! A tekke meglátogatása után még fölsétálunk Stjepan herceg várába. A mai napunk fő attrakciója azonban **Mostar** lesz. A Neretva folyó két partján épült város egyik fele a katolikus hercegovinai horvátoké, míg a másik part a muzulmán bosnyákoké. A látogatást a ferences templomnál kezdjük, amit a háborúk után építettek újjá, s aminek tornya egy minaretet formáz, azonban magasabb a város minden más tornyánál. Innen az óváros felé indulunk, ahol a város (és az egész ország) legismertebb nevezetessége, az Öreg híd található, amit (a jajcei vízesésekhez hasonlóan) Csontváry Kosztko Tivadar is megfestett, sőt, ez az egyik

leghíresebb alkotása. A Neretván átívelő hidat a bosnyák háborúban a horvátok felrobbantották (a rossz nyelvek szerint egy német tévétársaság kérésére, hogy hatásos tudósítást tudjanak készíteni...), majd a későbbiekben a magyar honvédség hidászai emelték ki a romokat, és ők is építették újjá a hidat. A hídról bátor helyi fiatalok ugrálnak a több, mint húsz méterrel lejjebb sebesen sodródó hús vízbe, azonban ezt a látványt jócskán meg kell fizetnie annak, aki meg akarja figyelni. A hídon átérve először a Koszki Mehmed pasa mecsetbe megyünk, amelynek minaretjéből remek kilátás nyílik a városra és a Neretva völgyére. A városban lesz szabadidő is, az este ismét Međugorjében.

július 16. (H): Ezt a napot teljes egészében **Međugorjében** fogjuk tölteni. Sétálunk egyet a Jelenések hegyén, ahol Szűz Mária először jelent meg 1981 nyarán a látványosknak, megnézzük a kegyhely központját jelentő Szent Jakab-templomot, majd beállunk a sorba, hogy megérintessük a Feltámadott Krisztus-szobrot, amelyhez az a mindenki által megtapasztalható csoda fűződik, hogy a tömör bronzszobor térdéből valamilyen vízszűrű folyadék szivárog. Megmásszuk még a Križevac hegyet is, ahol a hívők a keresztutat szokták – többnyire mezítláb – végezni. Este ismételen szabadprogram, annak figyelembevételével, hogy másnap kora hajnalban fogunk hazaindulni.

július 17. (K): Mivel nagyon délen vagyunk, a kora reggeli indulás után az egész napot utazással fogjuk tölteni, érkezés késő este **Esztergomba.**